

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒
รอบการประเมินที่ ๑ / ๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ชื่อ-นามสกุล นายเรวัต อื่นเคียว ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

หน่วยงาน ศูนย์/สพด./กลุ่ม/ฝ่าย ..... ยะลา

หัวข้อการพัฒนา แนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ

วิธีการพัฒนา ด้วยระบบการเรียนออนไลน์

วันที่พัฒนา ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ สถานที่ ระบบการเรียนออนไลน์

หน่วยงานที่จัดอบรม โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงาน
พัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

สรุปสาระสำคัญ

● หัวข้อ “แนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data Guideline)”
เพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกเผยแพร่บนเว็บไซต์หน่วยงาน

♥ ตามนโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และการส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และสามารถตรวจสอบได้ โดยการดำเนินงานดังกล่าวอยู่ภายใต้กรอบแนวทางการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data Guideline) ซึ่งจัดทำโดย สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็นมาตรฐานในการดำเนินงานร่วมกัน

♥ ความหมายของข้อมูลเปิดภาครัฐ ข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data) หมายถึง ข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐที่เปิดเผยให้ประชาชนสามารถเข้าถึง นำไปใช้ และนำไปต่อยอดได้อย่างอิสระ โดยต้องอยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่เครื่องอ่านได้ (Machine-readable) และไม่จำกัดสิทธิ์ในการนำไปใช้ประโยชน์

♥ หลักการสำคัญของข้อมูลเปิดภาครัฐ การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐควรยึดหลักสำคัญ ดังนี้

1 ความโปร่งใส (Transparency) เปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐได้

2 การเข้าถึงได้ง่าย (Accessibility) ข้อมูลต้องเข้าถึงได้สะดวก ผ่านระบบออนไลน์หรือเว็บไซต์ของหน่วยงาน

3 การนำไปใช้ประโยชน์ได้ (Usability) ข้อมูลควรอยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปวิเคราะห์หรือพัฒนาต่อยอดได้

4 ความถูกต้องและทันสมัย (Accuracy & Timeliness) ข้อมูลต้องถูกต้อง ครบถ้วน และมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

♥ แนวทางการดำเนินงานเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการเปิดเผยข้อมูลตามขั้นตอนสำคัญ ได้แก่

1 ตรวจสอบและคัดเลือกข้อมูล พิจารณาข้อมูลที่หน่วยงานถือครองและคัดเลือกข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

2 ตรวจสอบกฎหมายและความเสี่ยง ตรวจสอบข้อกำหนด ความเป็นส่วนตัว และข้อมูลที่มีอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงหรือสิทธิส่วนบุคคล

3 ปรับปรุงคุณภาพข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน และจัดรูปแบบข้อมูลให้เป็นมาตรฐาน

4 จัดทำคำอธิบายข้อมูล (Metadata) กำหนดรายละเอียดข้อมูล เช่น แหล่งที่มา วันที่ปรับปรุง และรูปแบบข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้เข้าใจข้อมูลได้ง่าย

5 เผยแพร่ข้อมูล เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน และเชื่อมโยงไปยังศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ เช่น data.go.th

6 ติดตามและปรับปรุงข้อมูล หน่วยงานต้องติดตามการใช้ข้อมูล รับข้อเสนอแนะ และปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

♥ ประเภทของข้อมูลภาครัฐที่ควรเปิดเผย

ข้อมูลด้านนโยบายและแผนงาน

 แผนยุทธศาสตร์

 แผนปฏิบัติราชการ

 แผนงบประมาณ

ข้อมูลด้านงบประมาณและการใช้จ่าย

 งบประมาณรายจ่าย

 การจัดซื้อจัดจ้าง

 รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ

ข้อมูลบริการภาครัฐ

 ข้อมูลการให้บริการประชาชน

 ขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ

 คู่มือประชาชน

ข้อมูลบริการภาครัฐ

 ข้อมูลแผนที่

 ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ

 ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลสถิติภาครัฐ

 ข้อมูลเศรษฐกิจ

 ข้อมูลสังคม

 ข้อมูลการเกษตร

♥ ขั้นตอนการดำเนินงานเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการตามกระบวนการสำคัญ ดังนี้

 ๑. การสำรวจข้อมูล (Data Inventory) สำรวจข้อมูลที่หน่วยงานมีอยู่ทั้งหมด และจัดทำบัญชีรายการข้อมูล

 ๒. การคัดเลือกข้อมูลที่จะเปิดเผย พิจารณาว่าข้อมูลใดสามารถเปิดเผยได้ โดยคำนึงถึงกฎหมาย ความปลอดภัย และความเป็นส่วนตัว

 ๓. การปรับปรุงคุณภาพข้อมูล

ตรวจสอบความถูกต้อง

ปรับรูปแบบข้อมูลให้เป็นมาตรฐาน

ทำความสะอาดข้อมูล (Data Cleansing)

 ๔. การจัดทำ Metadata Metadata คือข้อมูลที่อธิบายรายละเอียดของชุดข้อมูล เช่น

- ชื่อชุดข้อมูล
- รายละเอียดข้อมูล
- หน่วยงานเจ้าของข้อมูล
- วันที่ปรับปรุงล่าสุด
- รูปแบบไฟล์ข้อมูล
- คำสำคัญ (Keywords)

♥ รูปแบบข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับข้อมูลเปิด ข้อมูลที่เปิดเผยควรอยู่ในรูปแบบที่เครื่องสามารถอ่านได้ เช่น

- CSV – ไฟล์ข้อมูลตาราง (Comma Separated Values)
- XLSX – ไฟล์ตารางข้อมูล Microsoft Excel
- XML – รูปแบบข้อมูลที่มีโครงสร้างแบบแท็ก
- ควรหลีกเลี่ยง การเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบที่ไม่เอื้อต่อการนำไปใช้ต่อ เช่น
  - PDF ที่เป็นภาพสแกน
  - ไฟล์รูปภาพของตารางข้อมูล

♥ มาตรฐานคุณภาพข้อมูล (Data Quality)

- ความถูกต้อง (Accuracy)
- ความครบถ้วน (Completeness)
- ความสอดคล้อง (Consistency)
- ความทันสมัย (Timeliness)
- ความน่าเชื่อถือ (Reliability)

♥ กฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐและสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดแนวทางการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และข้อจำกัดในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคล

 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดข้อห้ามเกี่ยวกับการนำเข้าหรือเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดกฎหมายผ่านระบบคอมพิวเตอร์

 แนวทางการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐของ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) กำหนดมาตรฐานการเผยแพร่ข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลสู่ ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ

♥ ประโยชน์ของข้อมูลเปิดภาครัฐ

 ต่อประชาชน

- เข้าถึงข้อมูลของรัฐได้ง่าย
- สามารถตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ

 ต่อภาครัฐกิจ

- ใช้ข้อมูลพัฒนานวัตกรรม
- สร้างบริการหรือผลิตภัณฑ์ใหม่

ต่อภาครัฐ

- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน
- ลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล

● สรุป

การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐตามแนวทาง Open Government Data เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา
รัฐบาลดิจิทัลและส่งเสริมความโปร่งใสของภาครัฐ โดยหน่วยงานต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การ
สำรวจข้อมูล การปรับปรุงคุณภาพข้อมูล การจัดทำคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ไปจนถึงการเผยแพร่และ
ปรับปรุงข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อมูลภาครัฐสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ทั้งในด้านการ
พัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างนวัตกรรม และการยกระดับคุณภาพการบริหารราชการแผ่นดิน

(ลงนาม) .....

(นายเรวัตร์ อินเตีย.....)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ.....

(ลงนาม) .....

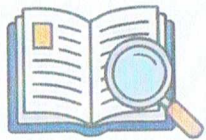
(นายอาทิตย์ ภูมิหิংশ.....)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินยะลา.....

สรุปสาระสำคัญ: การพัฒนาความรู้เรื่อง “การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data)”

ข้อมูลเปิดเผยภาครัฐ คือ ข้อมูลดิจิทัลที่ประชาชนเข้าถึงและใช้ซ้ำเพื่อความโปร่งใส โดยเน้นการแบ่งบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบเพื่อนำข้อมูลขึ้นสู่ศูนย์กลางข้อมูลเปิดเผยภาครัฐ (data.go.th)

สำหรับประชาชนทั่วไป: เข้าใจและใช้ประโยชน์

ข้อมูลเปิดเผยภาครัฐคืออะไร?

ข้อมูลดิจิทัลที่ประชาชนเข้าถึง ใช้ซ้ำ และต่อยอดได้โดยไม่กระทบความมั่นคง

ทำไมประชาชนควรเข้าถึงข้อมูล?

เพื่อตรวจสอบการทำงาน มีส่วนร่วมพัฒนานโยบาย และสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมใหม่

ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จริง

เกษตรกรรมวางแผนการผลิต นักวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ และผู้ประกอบการใช้ประมวลผลวิเคราะห์ตลาด

สำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ: บทบาทและขั้นตอนปฏิบัติ

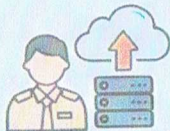
3 บทบาทหลักในการจัดการข้อมูล

เจ้าของข้อมูล
(คัดเลือก)

ผู้จัดทำ
(ตรวจสอบคุณภาพ)

ผู้ดูแลเว็บไซต์
(อัปเดตข้อมูล)

ประเภทข้อมูลที่ต้องเผยแพร่เพื่อสร้างความโปร่งใสและภาพลักษณ์องค์กรดิจิทัล

หมวดหมู่ข้อมูล	ตัวอย่างข้อมูลที่ต้องเผยแพร่
การเงินและโครงการ	งบประมาณ ผลการใช้จ่าย และโครงการพร้อมผลสัมฤทธิ์
การดำเนินงาน	ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง และสถิติการให้บริการประชาชน
ข้อมูลสถิติ	ข้อมูลสถิติต่างๆ ที่ไม่มีการระบุตัวบุคคล

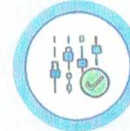
6 ขั้นตอนสู่การเปิดเผยข้อมูล

สำรวจ

ตรวจสอบ
กฎหมาย

ปรับปรุง
คุณภาพ

จัดทำ
Metadata

เผยแพร่

ติดตามผล

6 ขั้นตอนสู่การเปิดเผยข้อมูล

เลือกเผยแพร่ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูล

ข้อควรระวังสำคัญ

ห้ามเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลด้านความมั่นคง และต้องตรวจสอบความถูกต้องก่อนเผยแพร่เสมอ

ดำเนินการจัดทำโดย นายเรวัต ธินเต็ย นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สถาบันพัฒนาที่ดินยะลา